

Néhány növény, állat és egy természetközeli élőhely mementójára

Megint papolnak a „környezetvédők”, mondhatnák. Igen a természetvédők – hisz így helyes a megfogalmazás ebben az esetben – újra papolnak. És újra, és újra. Bármily kevés foganatja is van, leszámítva azt, hogy az emberek döntő többségében a legelső mondat fogalmazódna meg. Pedig a természetvédelem korántsem öncélú „hóbort”, nem pár fát, vagy madarat hivatott megvédeni, hanem azt a pénzben ki nem fejezhető értéket, amit egy természetes, vagy természetközeli élőhely nyújthat az EMBERNEK. BÁRMELY embernek, anélkül, hogy ő egyáltalán tudomást szerezne róla.

A körülöttünk láthatatlanul, szüntelen mozgásban lévő Természet nagy kincs. A „Keleti Blokk” országaiban oly gyakran istenített „Nyugat” erre már rádöbrent. Ausztriában, Németországban, nem is beszélve a skandináv államokról már egy fát sem lehet nyomós ok nélkül kivágni. S mi le vagyunk nyűgözve az Ő természetvédelmüktől. Pedig ők már későn kaptak észbe... A „fejlett Nyugat” már régen kiirtotta természet növény- és állattársulásait, ilyenekkel csak erre, „felénk” lehet találkozni. Sajnálatos módon kis hazánk, amely egyelőre még bővelkedik természeti értékekben egyre egyenesebb úton halad afelé, hogy ebben a tekintetben is felzárkózzon Európához.

Nem kell messze menni ahhoz, hogy ennek a „pénzért mindent kiirtunk” elvnek gyönyörű példáját lássuk.

A Zalaegerszeg mellett fekvő Gébárti tó ismert pihenő, kiránduló övezet. A hátulsó, északi végébe azonban, ahol a tavat tápláló patak folyik kevesen járnak. Néhány horgász néha, de rajtuk kívül csak a természet iránt teljesen elkötelezett emberek. Annak ellenére, hogy a Gébárti tó mesterségesen felduzzasztott víztározó, ebben a részében a természetes nagyon közeli, mocsaras patakparti égeres alakult ki. Aztán jött a „fejlődés”... A mai napra már ez a természetközeli égeres, tele élettal átalakult. Lett belőle két fél-égeres, amit egy több méter magas töltés választ el egymástól. Természetesen „meg van oldva” az összeköttetés, hiszen a majdnem száz méter széles irtás két oldalát összeköti egy, a töltés alatt futó betonozott vadátjáró. Nem vitatom ennek a hasznát, de mindenképpen kételkedve fogadom el, hogy az állandó nedves élőhelyhez, teljes növényzeti borítottsághoz szokott élőlények (Pl.: csigák, egyes bogárfajok) olyan gyakran sétálnák át azt a számukra Szahara méretű, napsütésnek kitett, növényekkel nem borított területet. Ez pedig a két fél-élőhely egymástól való erőteljes elkülönülését jelenti. Biztosan lesz pár optimista próbálkozó az úttesten is, ezek sorsáról viszont jobb nem is beszélni. Nem oldja meg a kérdést, de legalább nem zavar senkit.

Ha ezeken az apróbb problémákon túllépünk (néhány csiga, rovar és kételtű ide vagy oda...), eljutunk egy újabb, nem szívesen tárgyalt kérdéshez. A tőlünk 50 kilométerre, nyugatra fekvő országban nem kellene attól tartani, hogy az út két oldalán, ebben a szép természetesnek ható közegben egyszer csak megjelennek a civilizáció „vívmányai”. Nálunk kell. Az ilyen területeket

általában az út elkészültétől számított pár hónapon belül több méteres sávban ellepi a szemét. Általában pár hónap... Most még várni sem kell, hiszen a „gondos” emberi kezek már most otffelejtettek néhány benzineskannát, sörösdobozt és tejeszacskót.

A természetközeli élőhely napjai meg vannak számlálva: összterülete csökkent, az addig egységet képező égeres felaprózódott, a részei nem minden élőlénycsoport számára átjárhatók, a peremterületei elszennyeződtek. És ez már csak rosszabb lesz.

Mondtam már: megyünk Európába. Persze előfordulhat, hogy ott nem az lett volna az elsődleges cél, hogy a lehető legolcsóbban, legegyszerűbben építsünk valamit, hanem figyelembe vették volna a természeti értékek megőrzését is. Jelen esetben az út nyomvonalát legalább 500 méterrel északra kellett volna helyezni, ahol már repcetáblák vannak, de ez természetesen megoldhatatlan lett volna. Hiába, nehéz kérdések ezek.

Végül az egész gondolatsor mottójául szolgálhat, s talán sokak számára elgondolkodtató az a pár mondat, amely a cree indiánok ősi bölcsessége:

„Csak miután az utolsó fát is kivágtad,
csak miután az utolsó folyót is megmérgezted,
csak miután az utolsó halat is kifogtad,
csak akkor fogsz rájönni, hogy a pénzt nem tudod megenni”